

НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНА СТРАТЕГИЯ Е ПЪЛНА С НЕДОМИСЛИЦИ И ВЪТРЕШНИ ПРОТИВОРЕЧИЯ,

смятат от Асоциацията на лицензираните дружества за доброволно здравно осигуряване

По повод обсъждането от Министерския съвет на разработваната в продължение на две години Национална здравна стратегия (2007-2013 г.) ръководството на АЛДДЗО огласи пред българските медии своя декларация, в която настоява „този неудачен документ“ да бъде върнат за основна преработка. Това мнение изразиха председателката на АЛДДЗО д-р **Мими Виткова** (изпълнителен директор на Обединен здравноосигурителен фонд „Доверие“) и представители на 8 от общо 13-те дружества за допълнително здравно осигуряване, които гадоха специална пресконференция по този повод в пресклуба на БТА на 12 юни т.г. Темата на пресконференцията бе „Националната здравна стратегия 2007-2013 и развитието на доброволното здравно осигуряване“.

Пазарът на здравни услуги по линия на доброволното здравно осигуряване (ДЗО) седем години след неговото законово регламентиране не се развива, въпреки наличието на 13 лицензиирани дружества за доброволно здравно осигуряване. В европейските страни между 10% и 15% от средствата за финансиране в здравната система постъпват по линия на ДЗО. В България на фона на близо 2 млрд. лева публични разходи за здравеопазване през 2006 г. дружествата са събрали символичната сума от 20 млн. лева, или 1% от публичните разходи за здравеопазване. Според **Стеван Сираков**, председател на Съвета на директорите на ДОМ „Здраве“, в 13-те здравноосигурителни дружества у нас са осигурени около 100-110 хил. души.

Причините за слабото развитие на здравноосигурителния пазар са много и комплексни. По-съществените от тях са: липса на традиции в областта на ДЗО; ниските доходи на населението не позволяват да се заделят средства за допълнителни здравни услуги; данъчните облекчения не стимулират работодателите и осигурените да закупуват допълнителни здравни услуги; основният пакет здравни услуги по задължителното здравно осигуряване не е гарантиран от бюджета на НЗОК, което води до дублиране с доброволното здравно осигуряване; нерегламентираните плащания в лечебните заведения се наложиха като правило за получаване на здравни услуги и са предпочитани от гражданите пред доброволното здравно осигуряване; незадоволителната организация на медицинско обслужване в обществените лечебни заведения не позволява доброволното здравно осигурени лица да получат желаното качество на здравни услуги; осъкъдните средства, които събира доброволното здравно осигуряване в сравнение с обществените разходи за здравеопазване, го превръщат в незначителен източник на финансиране и нежелан партньор за големите болнични лечебни заведения; слабо развитият частен сектор от лечебни заведения, предоставящи ограничен обем здравни услуги най-вече в извънболничната медицинска помощ, не позволява да се развие каквато и да е конкуренция, особено в болничната помощ и в малките населени места; застрахователните компании чрез здравни застраховки и лечебните заведения чрез абонаментни договори на практика извършват здравно осигуряване, с което допълнително ограничават възможностите за развитие на пазара на здравни услуги. (До 2002 г. законът им даваше право да я предлагат само в пакет, впоследствие това беше променено и вече всички застрахователи на практика могат да извършват и чиста медицинска застраховка.)

На фона на тези проблеми пред

ДЗО години наредние сме свидетели на липсата на политическа воля за развитие на здравноосигурителната система, подчертана от АЛДДЗО. Участниците в пресконференцията изразиха становището си по проблемите, които стоят пред здравноосигурителната система като цяло и в частност - пред ДЗО. Записаното в проекта на Националната здравна стратегия (НЗС) в частта ѝ за доброволното

здравно осигуряване те определиха като пълен абсурд. Трябва да се изяснят визията и философията за развитие на доброволното

ПРЕДЛОЖЕНИЯТА НА АЛДДЗО

З а правилното структуриране на здравноосигурителната система е необходимо законово да се регламентират правата и задълженията на участниците в нея.

1. След като НЗОК остава основният източник за финансиране на здравната система, съгласно предложената стратегия пакетът здравни услуги, финансиран от бюджета на НЗОК, трябва да бъде приведен в съответствие с размера на здравноосигурителната вноска.
2. Доброволното здравно осигуряване ще покрива сегмент от здравни услуги в следните области: заплащане за здравни услуги, които са извън основния пакет; доплащане за здравни услуги, частично платени от НЗОК; битови услуги; потребителски такси; по-бърз достъп до лечение; разширяване избора на ИМП.
3. Доброволното здравно осигуряване съгласно 330 е два типа - **възстановяване на разходи и абонаментно здравно осигуряване**. Това дава възможност на дружествата за ДЗО да работят и на застрахователен принцип. Необходимо е да се направи цялостен преглед на лицензираните застрахователни продукти и да се изведи медицинската застраховка от застрахователния портфейл.
4. На дружествата за ДЗО трябва да се даде възможност да лицензират и пакети здравни осигуровки за български граждани, пребиваващи извън страната, както и за чужди граждани, пребиваващи временно в страната, когато пристигат без медицинска осигуровка.
5. Лечебните заведения за извънболнична и болнична медицинска помощ не трябва да се занимават с управление на финансов риск, тъй като не са лицензиирани, както дружествата за ДЗО. Те трябва да образуват цена, да създават организация на обслужване и качество на предоставяните здравни услуги. За да бъдат създадени тези условия, е необходимо да се промени 330 и да отпадне всяка възможност за абонаментни договори, склучвани от лечебни заведения. (Такива договори склучват и служби по трудова медицина в областта на профилактика.)
6. Почти липсват данъчни облекчения върху вноските за доброволното здравно осигуряване за физическите лица (едва 10% от доходите заедно със застраховка „Живот“ се освобождават от данък). Предишна редакция на закона освобождаваше от данъци цялата вноска за ДЗО и трябва да се възстанови това положение в Закона за облагане доходите на физическите лица, за да бъдат стимулирани гражданите към ДЗО.
7. Данъчните облекчения за работодатели в размер на 40 лв. месечно необлагаеми суми за всеки работещ (дадени за доброволно пенсионно, доброволното здравно осигуряване, доброволното здравно осигуряване за безработица и застраховка „Живот“) не стимулират работодателите да закупуват допълнителни здравни услуги за своите работници чрез ДЗО поради краткосрочността на осигуровката и липсата на натрупване в индивидуална партида, каквото предлагат пенсионното здравно осигуряване и застраховките. Поради това е необходимо за ДЗО сумите, освободени от данъци, да бъдат отделени от общата сума.
8. Внасяне на принципни промени в НРД относно участниците в договорянето, предмета на договора, неговата периодичност и арбитраж и превръщането му в нормативен документ, утвърден от Министъра на здравеопазването, относно правилата за работа на участниците в осигурителния процес.
9. Въвеждане на конкуренция между ИМП относно цените, качеството и вида здравни услуги и тръжни механизми за избор на Изпълнители от здравноосигурителните фондове.
10. ИМП регистрират в МЗ пределни цени на здравните услуги.

то здравно осигуряване, както и да се прецизират предложените текстове, категорична бе д-р Виткова.

През февруари 2006 г. от асоциацията организирали кръгла маса, за участие в която поканили ръководството на парламентарната комисия по здравеопазването, министъра на здравеопазването, представители на НЗОК. Там на дебат били поставени както проблемите на здравната система и нейното финансиране. Тогава публично на АЛДДЗО е било обещано, че нейни представители ще вземат участие на експертно ниво при изготвянето на споменатата стратегия. Вместо това били сюрпризириани с първия вариант на документа. След протест от страна на асоциацията те получили уверение, че предложените от тях текстове ще бъдат приети.

Сега с огромна изненада установяваме, че нищо от договорените с експертите на МЗ текстове не е включено в проекта, заявиха от АЛДДЗО. Един от абсурдите е

предвиденото запазване функциите на НЗОК като единен източник на финансиране, след което, по думите на д-р Виткова, търде оптимистично се внушава как ще се развива ДЗО и как ще се превърне в сериозен гарант за качеството на здравните услуги. В детайли нещата се свеждат до пълни абсурди, тъй като не сме наясно въобще как ще се развива т. нар. ДЗО, изтъква д-р Виткова. Според д-р Сираков с този вариант на стратегията записаните очаквани резултати като качество на услугата и равнопоставеност се превръщат в химера. **В предложението текст липсва концепция за развитие на ДЗО.** Той е ярко доказателство за липса на компетентност по проблема от страна на неговите автори, бяха категорични участниците в пресконференцията. Те зададоха към вносителите на проекта следните въпроси: На какъв принцип ще се развива ДЗО в България? Коя „добра европейска практика“ предлага в съвкупност изключващите се взаимно солидарен, капиталов и застрахователен принцип, както се предлага в стратегията? Как на практика ще се реализира предложението за Дразширяване на данъчните облекчения върху вноските за ДЗО за физическите и юридическите лица чрез диференциране на осигурителните рискове при ползването им? Означава ли това, че за всяко физическо и юридическо лице ще има отделни данъчни облекчения, които трябва да бъдат определяни едва след като е консумирана медицинската помощ, за да може да бъде определен рисъкът при нейното консумиране? Борбата с нерегламентираната здравноосигурителна дейност (НРД) въпрос на „превен-

тиве на доброволното здравно осигуряване.

Ако НЗС бъде приета в този вид от Министерския съвет и впоследствие от Народното събрание, АЛДДЗО ще сезира всички правораздавателни органи в Република България и Европейския съюз.

От асоциацията все пак се надяват да не се стига дотам.

В „Застраховател прес“ научи, че на 12 юни 2007 г. след проведените Национален съвет и Национална конференция на Български лекарски съюз председателят на БЛС и заместник-председател на Висшия медицински съвет отправя молба за свикване на ВМС във Връзка с обсъждането на Националната здравна стратегия. БЛС отправя молба към министъра на здравеопазването да свика в кратък срок редовно заседание на ВМС за разглеждане на проекта за Национална здравна стратегия. Последното се налага поради големия обществен интерес и потребност от нейното приемане.

Необходимостта от Национална здравна стратегия бе анализирана и обсъдена от Националния съвет на БЛС на негово заседание през месец май 2007 г., както и от Националната конференция на БЛС, проведена на 10-11 май 2007 г. в Плевен, и стана част от Резолюцията на Националната конференция на БЛС.

Управителният и Националният съвет на БЛС взеха решения за разглеждане на стратегията от ВМС, който по закон следва да очертае приоритетите на същата, преди внасянето ѝ за одобрение в Министерски съвет.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ